

15 листопада 2024 | № 26
(1586)

НОВИНИ ЧАЕС

Офіційне видання
ДСП «Чорнобильська АЕС»

Вивчаємо угорський досвід поводження з РАВ

Максим Грехов: «Особливо цікавим для нас є досвід Ігналіни»

див. стор.3

У ЦЬОМУ НОМЕРІ

стор. 3 — Актуально

стор. 5 - 6 — Вивчаємо угорський досвід поводження з РАВ

стор. 7 - 9 — 933 дні у полоні у НЕбратів

стор. 9 - 10 — Фонд чистого майбутнього звітує

ДАТИ І ПОДІЇ

2 листопада 1977 року — До мережі було підключено перший турбогенератор блоку №1 ЧАЕС. Енергетичний пуск першого блоку відбувся.

5 листопада 1986 року — Відбувся післяаварійний пуск енергоблоку № 2.

Листопад 1997 року — Завершено створення юридично достовірного банку даних постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи.

14 листопада 2016 року — Початок робіт з насування Арки НБК на об'єкт «Укриття».

16 листопада 1978 року — Розпочато фізичний пуск енергоблоку № 2. В реактор завантажено перші ВТВЗ.

Вимагали інформацію про знайомих, що були у АТО, про «націоналістичні батальйони», «фашистські підрозділи» та їх командирів...

див. стор 7

Максим Грехов: «Особливо цікавим для нас є досвід Ігналінської АЕС»

Нещодавно у Відні відбулася організована МАГАТЕ технічна нарада, присвячена питанням переходу АЕС від пристанційного зберігання відпрацьованого палива (на майданчику) до зберігання ВЯП поза майданчиком остаточно виведених із експлуатації реакторних установок та залучення зацікавлених сторін.

Від ЧАЕС у нараді брав участь начальник цеху з поводження із відпрацьованим ядерним паливом Максим ГРЕХОВ.

Зроблена ним презентація «Досвід ЧАЕС із зберігання відпрацьованого ядерного палива за межами майданчика» містила інформацію про шлях, подоланий станцією в ході зняття з експлуатації, зокрема, про особливості процесу звільнення приреакторних басейнів витримки блоків ЧАЕС від відпрацьованого ядерного палива.

Максим Грехов доповів про те, як відбувалося спорожнення приреакторних басейнів блоків ЧАЕС, та їх поточний стан, а також про поводження з відпрацьованим ядерним паливом у сховищі відпрацьованого ядерного палива №1 («мокрого» типу), що розташоване в межах промислового майданчику ЧАЕС.

Жвава розмова відбулася стосовно сховища відпрацьованого ядерного палива №2 («сухого» типу) — будівництво, введення в експлуатацію, склад установки тощо — оскільки це сучасна ядерна установка.

Окремою частиною презентації було поводження з відпрацьованим ядерним паливом у сховищі відпрацьованого ядерного палива №2, що розташоване за межами промислового майданчику ЧАЕС. Йшлося про організацію процесу перевезення відпрацьованого ядерного палива, його підготовку до зберігання та про умови зберігання ВЯП у СВЯП-2.

СВЯП-1 Чорнобильської АЕС

Як розповів пан Грехов, метою наради було зафіксувати досвід зберігання відпрацьованого ядерного палива поза майданчиком остаточно виведених із експлуатації реакторних установок, і тому презентація ЧАЕС викликала жваву зацікавленість фахівців.

— На нараді були представлені презентації держав-членів МАГАТЕ, які приймали участь у заході стосовно їх

досвіду з переходу до зберігання відпрацьованого палива поза майданчиком.

Крім того, під час обговорення учасниками заходу був складений проєкт документа (зведений досвід), де відображено рекомендації щодо сховищ відпрацьованого ядерного палива, які слід враховувати, передбачати під час проєктування та будівництва сховищ.

СВЯП-2 Чорнобильської АЕС

Централізоване сховище ВЯП

Наразі цей документ проходить процедуру погодження МАГАТЕ та найближчим часом може з'явитись на офіційних ресурсах агентства.

— **Які країни або організації поділилися своїм досвідом зберігання відпрацьованого ядерного палива? Чи є плани на подальшу співпрацю?**

— На заході були представники Німеччини, Пакистану, Румунії, Литви, Південної Африки, Сполучених Штатів Америки і, нажалі росії. При цьому, основний інтерес мене викликав досвід поводження з відпрацьованим ядерним паливом Ігналінської АЕС (Литва), яка працювала на ядерному паливі, що мало аналогічну конструкцію з паливом, використовуваним свого часу Чорнобильською АЕС.

— **Транспортування ВЯП для України в поточних умовах — тема гостра. Чи було висловлено учасниками наради в ході обговорення вашої презентації якісь пропозиції щодо покращення процедури транспортування відпрацьованого палива на ЧАЕС?**

— На заході не акцентували увагу на процедурах транспортування ВЯП, які застосовуються на різних АЕС: це більше питання фізичного захисту.

Але, враховуючи, що в Україні триває війна, на мою думку процедура транспортування відпрацьованого ядерного палива на Чорнобильській АЕС

на 100% відповідає сучасним вимогам і навіть жорсткіша ніж у інших країнах, котрі виконують подібні роботи.

— **Чи обговорювалися питання розширення співпраці з іноземними організаціями або державами у сфері зняття з експлуатації енергоблоків та поводження з радіоактивними відходами?**

— Так, за результатами заходу досягнуто попередню домовленість з представниками Ігналінської АЕС (Литва) щодо технічного візиту представників ЧАЕС — з метою обміну досвідом поводження з пошкодженим ядерним паливом на ІАЕС. Візит має

пройти під егідою МАГАТЕ.

— **Які нові технології або методи обговорювалися на нараді щодо поводження з відпрацьованим ядерним паливом за межами майданчика?**

— Власне, нові технології чи методи не обговорювалися, тема цього заходу була інша, але я для себе з'ясував, що вже багато країн опрацьовують питання зберігання відпрацьованого палива у підземних сховищах у стабільних геологічних формаціях на глибинах понад 500 метрів.

Ця технологія зменшує ризик впливу на довкілля протягом багатьох тисячоліть.

Насправді, навіть сама розмова, саме обговорення питань, пов'язаних з проблемами, які виникали у різних операторів під час організації процесу перевезення палива у сховища за межі майданчика вже корисна, оскільки дає розуміння, як не припуститися певних помилок на нашому майданчику і як вдосконалити напрацьовані механізми поводження з ВЯП до найменших нюансів.

Втім, повторюся, для нас головна користь від участі у нараді ще попереду: ми розраховуємо на отримання певної інформації в рамках майбутнього візиту на Ігналіну.

Сховище ВЯП Ігналінської АЕС

Вивчаємо угорський досвід поводження з РАВ

Протягом трьох тижнів фахівці Чорнобильської АЕС вивчали досвід поводження із РАВ та РМ в Угорщині. Деталі поїздки із нами поділилася провідний інженер відділу інтегрованого поводження із радіоактивними матеріалами Олександра Стельмах:

— В складі нашої навчальної групи було п'ять осіб: троє технічних спеціалістів відділу інтегрованого поводження з радіоактивними матеріалами та двоє перекладачів.

З 23 по 27 вересня ми вивчали методику підготовки проб та вимірювання вмісту тритію (H-3), вуглецю (C-14) та стронцію (Sr-90) у радіоактивних відходах, а решта часу ми на практиці засвоювали методику визначення нуклідних векторів вмісту тритію (H-3) та вуглецю (C-14) для різних типів радіоактивних матеріалів, якою користуються в Угорщині.

Навчання було організовано на базі компанії ISOTOPTECH Zrt. м. Дебрецен. Програма була побудована таким чином, щоб надати слухачам максимально повну інформацію та напрацювати певні навички роботи на визначеному об'єкті: лекційні заняття, практична робота — радіохімічний аналіз радіонуклідів і вимірювання підготовлених проб на різних типах спектрометрів у сучасних спеціалізованих лабораторіях, а також наочний метод — виїзди на майданчик АЕС Пакш та сховище у Пюшпакладе.

З нами працювали не лише співробітники лабораторій компанії ISOTOPTECH Zrt., а й викладачі технологічних університетів Будапешта та Дебрецена.

Для кращого засвоєння матеріалу учасникам було передано роздаткові матеріали, а лекційні розіслано електронною поштою. Також активно використовувався метод зворотного зв'язку — кожен учасник мав можливість індивідуально поспілкуватися з доповідачем та отримати відповіді на всі питання, що його цікавили.

В ході навчання було розглянуто кілька важливих тем — насамперед, правильна методика відбору репрезентативних проб, яка є критичною для

отримання відповідних результатів досліджень.

Було підкреслено, що неточності у вимірюваннях можуть надалі призвести до значних похибок у наступних вимірюваннях і, як наслідок, до неправильних висновків щодо стану радіоактивних матеріалів.

Ще одним важливим моментом стало обговорення методів підготовки проб для аналізу.

Кожен тип радіоактивних відходів має свої особливості, які впливають на вибір методів підготовки. Правильна підготовка проб є ключовою для отримання точних і надійних результатів під час подальших лабораторних вимірювань.

Щодо визначення вмісту тритію (H-3) і вуглецю (C-14), було зазначено, що ці радіонукліди відіграють важливу роль у моніторингу радіоактивних відходів, оскільки вони є маркерами можливого виходу радіонуклідів з радіоактивних матеріалів.

Визначення їх концентрації дозволяє вчасно виявити потенційні загрози для навколишнього середовища.

Тритій та вуглець-14 є рухомими радіонуклідами, здатними поширюватися у довкіллі. Їх своєчасне визначення дозволяє оцінити ефективність утримання радіоактивних матеріалів у сховищах та

запобігти потенційним витокам радіонуклідів, що важливо для захисту довкілля та здоров'я людей.

Окрему увагу було приділено вимірюванню стронцію (Sr-90), який є одним із найбільш поширених радіонуклідів у відходах. Зазначимо, що визначення Sr-90 в Угорщині майже не відрізнялося від методів, що використовуються на ЧАЕС.

Ця частина навчання завершилася підсумковою дискусією, в ході якої було обговорено перспективи впровадження нових методів на своїх підприємствах.

Було зазначено, що подібні заходи сприяють не лише обміну професійним досвідом, але й покращують міжнародну діяльність у сфері радіоекології та поводження із РАВ, а відтак збереження довкілля.

Друга частина навчання мала на меті покращити розуміння учасників, як саме визначаються пріоритетні питання, щоб зробити правильний вибір при відборі відходів, до яких може застосовуватися вектор.

Лекцію за цією темою відкрив начальник вимірювальної водохімічної лабораторії Анатолій Терзі. Презентація, у якій він представив загальний огляд РАВ, що утворилися на Чорнобильській АЕС у процесі експлуатації енергоблоків, а також під час їх виведення з експлуатації на етапі остаточного закриття та

консервації, містила детальну інформацію щодо поводження з радіоактивними відходами та радіоактивними матеріалами (РАВ та РМ) на нашій станції.

Угорські лектори надали значний обсяг інформації щодо характеристики РАВ та РМ.

Особливу увагу вони приділили етапу прийняття рішень щодо відбору репрезентативних проб перед характеристизацією — з метою уникнення помилкових результатів під час вимірювань.

Вони поділилися власним досвідом відбору проб з розкритих відсіків сховища у Пюшпакиладе (сховища типу «Радон», де радіоактивні відходи не характеризувались перед захороненням). Також було представлено досвід характеристизації РАВ із АЕС Пакш.

Було продемонстровано обладнання для відбору проб під час проведення робіт із моніторингу ґрунту, ґрунтових вод та ін.

Лектори, спираючись на власний досвід, наголосили, що неправильний відбір проб або помилкові рішення щодо методів і способів відбору репрезентативних проб можуть призвести до значних похибок під час характеристизації проб, що надалі визначить похибку в остаточних даних у межах від 30% до 400 %.

Наслідком таких дій стане невизнання проб репрезентативними. У межах цього блоку навчання було проведено демонстраційні лабораторні роботи з виділення різних радіонуклідів із реальних проб АЕС Пакш, а також із ґрунтових та питних вод.

У ході радіохімічного аналізу було підготовлено зразки для подальших вимірювань спектрометричними приладами:

— ICP-MS-QQQ (тандемний квадрупольний мас-спектрометр з індуктивно пов'язаною плазмою);

— LSC — рідинний сцинтиляційний лічильник;

— альфа-спектрометр фірми Canberra.

Лектори надали інформацію про фактори, які можуть вплинути на результати розрахунків коефіцієнтів масштабування (неправильно проведено калібрування, неправильно визначено метод відбору репрезентативних проб, неправильно підібрано методику пробопідготовки до вимірювання тощо).

Було зазначено, що необхідно прова-

дити контроль якості вимірювань, бути впевненими в персоналі, який проводить роботи з пробопідготовки та вимірювань. При складанні графіків кореляції масиву даних вимірів та отриманні позитивної картини необхідно перевірити надійність результатів.

Також, підкреслили угорські фахівці, необхідно використовувати кілька методів статистичної математики з метою перевірки кореляції результатів вимірювання. Може бути проведено апроксимативний аналіз, за результатами якого виявляють функціональну залежність.

Дуже важливо, що в угорців складено й підтримується в актуальному стані базу даних, до якої вони заносять всю інформацію щодо відходів — як РАВ, так і тих, що звільнено від регулюючого контролю, їх характеристики, походження тощо.

Це дозволяє відстежувати інформацію про радіоактивні матеріали. Доступ до бази даних мають певні особи від усіх операторів об'єкта поводження із РАВ — він обмежений, але систему побудовано таким чином, що особа, яка має доступ до бази даних, може із легкістю прослідкувати, приміром, на якому етапі поводження у конкретний проміжок часу перебуває певна упаковка РАВ, відправлена з Пакш до сховища.

На думку учасників навчання, отриманні від угорських колег знання можуть бути застосовані для вдосконалення подібних процесів на Чорнобильській АЕС.

933 дні в полоні у НЕбратів

14 вересня 2024 року з російського полону вдалося повернути чергову партію військовополонених. Серед колишніх бранців росії були й нацгвардійці, захоплені на ЧАЕС у перші дні повномасштабного вторгнення. Один з визволених — славутичанин Дмитро Кигим. Днями він розповів свою історію ТБ Суспільне. Чернігів.

Чи можна було не здати ЧАЕС ворогу?

Розмова з журналістом почалася для Дмитра Кигима з традиційного: чи можна було втримати станцію під час російської навали?

Навіть сьогодні, майже три роки поспіль повномасштабного вторгнення, це запитання ставить у глухий кут усіх причетних до Чорнобиля і вчергове підкреслює, наскільки пересічні громадяни далекі від розуміння чорнобильської проблематики.

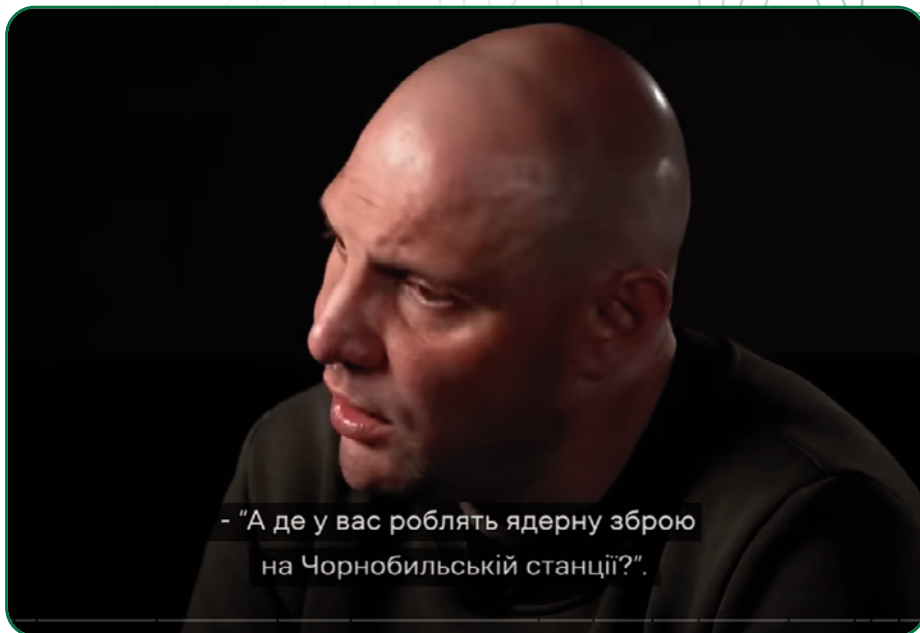
Військовослужбовці Національної гвардії, до якої відноситься військова частина, котра несе охорону ЧАЕС, здійснюють захист об'єктів станції, розташованої посеред величезної незаселеної та сильно забрудненої внаслідок Чорнобильської аварії території. Насамперед, захист від терористів — але ніяк не від регулярних військ сусідньої держави.

Особам, які спираються на здоровий глузд навіть подумки важко сприйняти, що хтось при тверезій пам'яті про аварію на ЧАЕС, про шалені зусилля колишнього срср, а згодом практично усієї світової спільноти мінімізувати наслідки найбільшої в світі техногенної катастрофи, чинитиме навколо станції бойові дії.

І тому захисники ЧАЕС були, звісно, готові стикнутися із терористичною загрозою, але дати продуктивний опір озброєним частинам країни-терориста вони, звісно не могли.

— Росіянам Чорнобильська АЕС була потрібна як перевалковий пункт для подальшого наступу на Київ.

Після захоплення, українські військові та персонал станції залишилися під контролем окупантів до кінця березня.

- "А де у вас роблять ядерну зброю на Чорнобильській станції?"

Росіяни не йшли на контакт із цивільними і зосередилися на своєму завданні.

Ми продовжували виконувати свої обов'язки на станції, але вже під їх наглядом. До 9 березня у нас був мобільний зв'язок із рідними — звісно, під їх контролем, але був. Стаціонарний зв'язок із Славутичем у нас залишався до останнього дня, — згадав в інтерв'ю Дмитро Кигим.

Бранці терористів

— 20 березня після численних, як я зараз знаю, перемовин з росіянами, відбулася ротація персоналу станції. Нашому керівництву вдалося умовити окупантів відпустити наших жінок-військовослужбовиць. Це просто щастя, що їм не довелося потрапити у справжній російський полон, — розповів Дмитро.

— Ніяких попередніх дій, які могли б навіть натякнути, що вони планують нас захопити у заручники, росіяни не чинили. Бранці 31 березня ми перебували у великій залі засідань. Було зрозуміло, що вони відступають з півночі Київщини, а відтак, і з ЧАЕС — власне, тікають.

Нас почали поступово виводити із зали, а далі насунули шапку на очі, руки у кайданки — і заштовхали у автозаки.

В автозаку якийсь підполковник напризвоще, здається, колумбаєв, за його сло-

вами — «начальник штабу округу» — повідомив, що ми «йдемо на обмін, але через етап».

Нас вивезли на територію республіки білорусь. Білоруси нас прийняли жорстко. Було чути крики — когось били, всіх примусили роздягнутися — шукали татуювання.

За татуювання били. Не важливо яке татуювання: якщо ти українець з татушкою, то ти безумовно нацист, фашист.

Відібрали особисті речі, мобільні телефони, золоті каблучки, ланцюжки, хрестики — в кого були, годинники, гроші.

Глузували: ваші гривні вам не знадобляться — скоро скрізь будуть рублі.

Хлопці намагалися з'ясувати, чому їх називають затриманими: за що затримали? хто? на якій території?

У відповідь знову ж таки звучало глузливе: ви не затримані, ви свідки.

...Першу партію, у якій було близько 60 чоловік, вивезли 1 квітня. Наступного дня вивезли другу партію полонених, в якій був я.

Роздуми з приводу. Вони й насправді були потрібні росії як «свідки злочинів», яких Україна не чинила. Лютий-травень 2022 року — період, коли росія ще намагалася вдавати із себе порядну країну, яка бореться із «світовим фашизмом».

Невдовзі загарбникам стало очевидно, що «Київ за три дні» та «парад перемоги на Майдані» — це лише мрії, яким не вдасться втілитися. В той час країні-агресорові ще не було байдуже, як її дії виглядають в очах цивілізованого світу. Звісно, якщо б Україна не вистояла у перших хвилях навали, світ зробив би вигляд, що нічого не сталося, — ну, звісно, окрім висловлювання глибокої стурбованості, але дорікати ядерній державі, якій вдалося б захоплення суверенної країни, ніхто б не став.

Полонені «азовці» мали «свідчити» про те, що це саме вони знищили Маріуполь.

Полонених з Херсонського напрямку примушували «свідчити» про «американські біологічні лабораторії».

Про що планувалося вичавити свідчення у бранців з Чорнобильської АЕС? Про створення на станції «брудної бомби»? Про виключний гуманізм російських військ? на захоплених територіях?

Бути полоненим у росії

— Ми не знали, куда саме нас привезли, проте жорсткий прийом, навіть у порівнянні із білоруським, ми відчули одразу. Наприклад, з автозаку ти не виходиш — тебе просто виштовхують з нього, а двійко вертухаїв одразу заламують руки за спину і тягнуть.

Це був Новозибків, Брянська область. Вже другого дня нам дохідливо по-

яснили, як ми повинні себе тут поводити, і розпочалися наші «веселі» будні.

Окрім нас туди згодом привезли й десантників, і морпехів — здебільшого, це були хлопці з Маріупільського напрямку.

Як ми потім дізналися, там були й цивільні.

Підйом був о шостій ранку. Шиккування, перекличка, особлива тортура — спів російського гімна. Якщо ти не співаєш, тебе починають виховувати так би мовити «навчати» цього співу...

О пів на сьому сніданок. Ну, як сніданок... На десять людей півтори буханця хліба, грамів 50 чаю та грамів 200 рідинної манної каші. Бувало й таке, що в тарілці опинялася сама вода...

...Допити розпочалися десь за тиждень, як нас привезли до СІЗО. Вимагали інформацію про знайомих, що були у АТО, про «націоналістичні батальйони», «фашистські підрозділи» та їх командирів.

Слідчі наполягали, що ми — свідки того, що наша країна нас «налаштувала на фашизм». Були й божевільні запитання на кшталт: «Де у вас на Чорнобильській АЕС виготовляють ядерну зброю?»

Одного разу до камери занесли телевизор і показали передачу, здається, «Бессогон», де розповідали про ЧАЕС — я такої маячнї ще не чув.

12 травня 2023 року нас усіх вивели з

камери, завели до загальної зали і поставили вимогу: ми повинні записати відеозвернення до рідних: «Тисніть на рідних, нехай вони тиснуть на владу»...

Тогож дня нас перевели до СІЗО в тульській області.

Прийом там був, маю вам сказати... Викинули з автозаку, вдарили по голові, примушуючи на колінах заповзати до приміщення, роздягатися...

...В цьому СІЗО було два нічних підйоми — один десь о пів на першу, другий — ближче до ранку. Після другого ми могли вже й не лягати до ранку.

З 06:00 — моменту офіційного підйому — ми увесь час були на ногах. Посидіти ти міг лише коли їв, — і усе. Якщо «режим дня» порушувався — карали: це могли бути й тортури, і фізичні вправи — присідання, віджимання.

...Нам одразу сказали, що ми там «на спеціальному утриманні». На запитання, чому так, звісно, не відповідали.

Харчування? Ну, як вам сказати... Коли я потрапив у полон, я важив 100 кілограмів, а коли повернувся з полону — лише 67. Що у новозибкові, що на тульщині бували моменти, коли їсти хотілося просто нестерпно...

...В камері разом зі мною був цивільний хлопчик. 19 років. Родом з Бучі. Його взяли при перевірці документів та телефону: знайшли фото якоїсь спаленої техніки та вирішили, що він коригувальник вогню...

Охороняли нас місцеві та прикомандировані — з департаменту виконання покарань. Знущалися від душі.

...Ще у новозибкові під час допиту вертухаї так побили цивільного, що у нього почалася гангрена, і він помер.

Подібний випадок був і в тульському СІЗО — і знову ж так, стосовно цивільного. Ми про це дізналися лише тому, що за декілька днів після побиття чули, як тіло загортали у ковдру й виносили з камери.

...Дуже-дуже важко морально налаштуватися на те, що від тебе вимагають в полоні. Був момент, коли я був готовий накласти на себе руки, голову об стіну розбити — дякую хлопцям, поговорили, вивели з цього стану.

...Щоб втриматися, намагалися як можна менше говорити про дім, родину, батьків, близьких. Коли починаєш про це навіть думати, тебе із середини усе стискає.

...Ніякого сталого зв'язку з близькими увесь цей час у нас не було. Телефонний зв'язок там взагалі був відсутній.

З тульського СІЗО хлопцям якось вибірково — деяким — дозволили зателефонувати.

У новозибкові ми два-три рази писали листи додому, але які там листи? «Живий-здоровий». Я писав двічі мамі — один лист дійшов, один раз дружині — вона листа не отримала.

З тульського СІЗО я також писав тричі, проте жоден з цих листів не дістався адресата. 16 листопада 2023 року я отримав листа від двоюрідної сестри, 9 лютого 2024 року — від мами й дружини, а наприкінці серпня, вже перед звільненням, прийшов лист від брата. 2 вересня я написав листа дружині — вона його не отримала й досі.

тися. Переходьте на наш бік, беріть російське громадянство — і ми вас добре влаштуємо, перевеземо до вас усю вашу родину».

Російський паспорт пропонували відкрито, намагалися маніпулювати у будь-

видали мішок...

Із СІЗО нас вивезли лише о 15-й годині. Привезли на аеродром: котрий, де — невідомо. Зав'язали руки, очі, всадили на місця в літаку.

Після посадки літака на іншому літовищі нас перевантажили в автобус. Сидимо. Очі зав'язані, руки — так само. Хтось зайшов до автобуса і повідомив, що ми йдемо на обмін і щоб сиділи тихо.

...З росіянами, на яких нас міняли, ми пересіклися вже у пункті обміну. Молоді хлопці, скоріш за все — строковики. Подивився я на них — усіх повертають адекватними, здоровими, вгодованими, чистими, а наші хлопці були як з концтабору...

...У перший час не вірилося, що обіймаєш матір та брата. Усе здавалося нереальним.

...Реабілітація триває, зокрема, фізична.

Ніс перебитий — «прилетіло» в полоні, спина потребує уваги лікарів. Гірше за все ситуація з ногами — дається взнаки дворічне багатогодинне стояння на ногах.

Плани на майбутнє? Я продовжуватиму службу у війську — це безумовно. Врешті-решт, я перед війною підписав контракт на 10 років.

...Серед найважливіших громадських завдань, які Дмитро Кизим ставить перед собою наразі, — боротьба за повернення з рашистського полону решти бранців-чорнобильців, які страждають у полоні майже три роки.

Міжнародний Червоний Хрест? До нас? Ні, не доїхав. В грудні 2023 року приїздив, як нам сказали, якийсь представник із захисту прав людини.

Він розповідав, що обмінів наразі немає, оскільки українська сторона не бажає забирати своїх полонених. «Міняють лише 200-х на 200-х».

Переконував, що нам краще залишитися в росії: «Вашої країни немає, з одного боку її захопили ми, з іншого — поляки, вам просто немає куди поверта-

який можливий й придатний для цього момент — розраховували, що ми два з половиною роки відірвані від світу, від новин, а відтак можемо й піддатися на пропозиції.

Повернення додому

— Я взагалі не вірив, що мене обміняють. 13 вересня 2024 року, зранку, згідно порядку денного ми отримали свою порцію стусанів, потім мене викликали з камери, провели в інше приміщення, сфотографували вчоргове,

Фонд чистого майбутнього звітує

Наприкінці жовтня завершилася чергова місія Фонду чистого майбутнього на промисловий майданчик станції, де фахівці фонду проводили стерилізацію тварин, що мешкають на території Чорнобильської АЕС.

Як повідомив голова фонду Ерік Камберіан, протягом цієї місії було стерилізовано 6 собак та 35 кішок. Також для собак було додатково встановлено 20 будок.

На основі запитів від ЧАЕС та Нацгвардії, основна місія ФЧБ у вересні полягала в спробі переселити популяцію собак, що живуть на промисловому майданчику.

— Незважаючи на наші зусилля із переселення більшої частини популяції собак за межі промислового майданчика у вересні, як і очікувалося, багато собак повернулися, — зазначив у листі до адміністрації станції Ерік Камберіан. — Зусилля були б успішними, якщо було б побудовано велике огорожене місце для розміщення собак на території електростанції за межами промислового

майданчика, щоб туди перемістити популяцію собак.

Пан Камберіан також підкреслив, що інші заходи на кшталт обмеження годування тварин на території майданчика

не дадуть потрібного результату:

— Після восьми років успішних зусиль, що підтримувалися пожертвуваннями, популяція собак на майданчику АЕС знаходиться під цивілізованим контролем.

Багато собак тепер старші, і ми очікуємо, що популяція значно скоротиться через природні причини протягом наступних двох років.

ФЧБ прагне співпрацювати з ЧАЕС та Національною гвардією, щоб забезпечити безпечне середовище для робітників, нацгвардійців та собак.

За інформацією Еріка Камберіана, унікальна популяція собак з проммайданчика ЧАЕС вивчається в США Національним інститутом здоров'я для дослідження раку людини, відтак продовження розпочатої Фондом чистого майбутнього співпраці — в інтересах усіх сторін, задіяних у реалізації проекту.

НОВИНИ ЧАЕС

Офіційне видання
ДСП «Чорнобильська АЕС»

Відповідальний за випуск: Віталій Медвідь

Над номером працювали: Майя Руденко

Зворотній зв'язок:

m.rudenko@chnpp.gov.ua

+380 4593 441 50

Ukraine
NOW ua

Видання засновано у 1995 році. Видається на виконання ст. 10. «Права громадян та їхніх об'єднань на одержання інформації у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки» Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» та на підставі ч.3 ст. 15 Закону України «Про медіа».